

PROČ “MIGRANT BEZ OPRÁVNĚNÍ K POBYTU” NEBO “NEREGULÉRNÍ MIGRANT”?

PROTOŽE JSOU TO POJMY UZNANÉ KLÍČOVÝMI INSTITUCEMI

1975

VALNÉ SHROMÁŽDĚNÍ OSN

“Valné shromáždění OSN žádá orgány OSN a dotčené specializované agentury, aby používaly ve všech oficiálních dokumentech termín “migrující pracovníci bez oprávnění k pobytu” nebo “neregulérní migrující pracovníci” – Valné shromáždění, Opatření k zajištění lidských práv všech migrujících pracovníků, 3449, 2433. plenární zasedání, dne 9. prosince 1975

1994

MEZINÁRODNÍ KONFERENCE OSN O POPULACI A VÝVOJI

Nejúplnější dokument o mezinárodní migraci přijatý mezinárodním společenstvím v té době uvádí, že “migranti bez oprávnění k pobytu nebo neregulérní migranti jsou osoby, které nesplňují požadavky v cílové zemi pro vstup, pobyt a vykonávání hospodářské činnosti”. – Akční program Mezinárodní konference o populaci a rozvoji (ICPD), Káhira, 1994

2004

MEZINÁRODNÍ KONFERENCE PRÁCE, 92. zasedání MOP

Usnesení týkající se spravedlivého jednání s migrujícími pracovníky ve světovém hospodářství, přijaté nejvyšším řídicím orgánem Mezinárodní organizace práce v roce 2004 se vztahuje na „neregulérní status” a „pracovníky v neregulérní situaci”.

2006

PARLAMENTNÍ SHROMÁŽDĚNÍ RADY EVROPY

“Shromáždění upřednostňuje používání termínu “neregulérní migrant” oproti termínům “nelegální migrant” nebo “migrant bez dokumentů”. Tento pojem je více neutrální a nevytváří například stigmatizaci plynoucí z pojmu “nelegální”. – Rada Evropy, Parlamentní shromáždění, rezoluce 1509, “Lidská práva neregulérních migrantů”

2009

EVROPSKÝ PARLAMENT

“Vyzývá instituce EU a členské státy, aby přestaly používat pojem ‘nelegální migranti’, který má velice negativní význam, a místo toho hovořily o ‘neregulérních pracovnících či migrantech nebo migrantech či pracovnících bez oprávnění k pobytu’”. – Bod 159, usnesení Evropského parlamentu o situaci v oblasti základních práv v Evropské unii v letech 2004 – 2008 ze dne 14. ledna 2009

2009

VYSOKÁ KOMISAŘKA OSN PRO LIDSKÁ PRÁVA

“...je třeba se vyhnout termínu “nelegální imigranti”, je třeba jej nahradit mezinárodně uznanou definicí “neregulérního migranta” nebo “migranta bez oprávnění k pobytu”, které lépe vystihují situaci...” – Navi Pillay, bývalá Vysoká komisařka OSN pro lidská práva, 12. zasedání Rady OSN pro lidská práva, dne 22. září 2009

2010

EVROPSKÁ KOMISE

“ A dovolte mi, abych se jasně vyjádřila ke své terminologii: ilegální migranti neexistují. Lidé se mohou dostat do EU a situace si vyžaduje, aby k tomu využili neregulérních cest... ale žádná lidská bytost není nelegální (tedy neuznávána zákonem)”. – Cecilia Malmström, bývalá Evropská komisařka pro vnitřní věci, dne 29. listopadu 2010

2013

ASSOCIATED PRESS A JINÁ MÉDIA

Několik mezinárodních hromadných sdělovacích prostředků změnilo svoji terminologii a upustilo od termínu “nelegální migrant” nebo pojmu “nelegální” v souvislosti s označováním osob. – Associated Press, 2. dubna 2013

PROTOŽE JE TO MOŽNÉ



Angličtina (English)	Undocumented migrant Irregular migrant	Maltština (Malti)	Immigrant irregolari
Arabština (العربية)	مهاجر غير موثق مهاجرون بدون أوراق هجرة غير نظامية	Němčina (Deutsch)	Migranten ohne (gesicherten) Aufenthaltsstatus Irreguläre Migranten Undokumentierte Migranten
Bulharština (български език)	нередовен мигрант мигрант без документи	Nizozemština (Nederlands)	Mensen zonder papieren Mensen zonder wettig verblijf Ongedocumenteerd Irregulier
Čeština	Migrant bez oprávnění k pobytu Neregulérní migrant	Polština (polski)	Nieudokumentowani migranci Migrant o nieuregulowanym statusie
Chorvatština (hrvatski)	Neregularni migrant Nedokumentirani migranti	Portugalština (Português)	Imigrantes não-documentados Migrantes irregulares
Čínština (中文)	无证移民 非正式移民 非正式居留者	Řečtina (elliniká)	μετανάστες χωρίς χαρτιά παράτυποι μετανάστες
Dánština (dansk)	Udokumenterede migranter	Rumunština (romana)	Imigrant cu ședere nereglementată Subiecții migrației neregulate
Estonština (eesti keel)	Elamisloata immigrant Ebakorrapärane sisserändaja	Ruština (русский)	Недокументированные мигранты мигранты, не состоящие на официальном учете
Finština (suomi)	Paperiton siirtolainen	Slovenština (slovensky jazyk)	Nezdokumentovani priselohovalci
Francouzština (français)	Sans-papiers Migrants irréguliers	Slovinština (slovenski jezik)	Nedokumentirani priseljenci
Irština (Gaeilge)	Imirceach gan doiciméid Stádas cónaithe neamhrialta	Španělština (español)	Migrantes irregulares Migrantes en situación (administrativa) irregular Sin papeles
Italština (italiano)	Migranti irregolari	Švédština (svenska)	Papperslösa
Litevština (lietuvių kalba)	Migrantai be dokumentų Nereguliarūs migrantai	Turečtina (Türk)	düzensiz göçmen
Lotyština (latviesu valoda)	Nelikumīgie imigranti Nedokumentētais migrants Neregulārais migrants		
Maďarština (magyar)	Rendezetlen jogállású bevándorló		



Tyto překlady byly poskytnuty členy sítě PICUM. Podělte se s námi o spravedlivé a nestranné termíny a definice a obraťte se na info@picum.org. Aktualizace a další jazyky jsou k dispozici na <http://picum.org/terminology/>.

Více příkladů a informací je k dispozici na www.picum.org/terminology

PROČ NEPOUŽÍVAT POJEM “NELEGÁLNÍ”?

PROTOŽE JE NEPŘESNÝ

JE PRÁVNĚ NEPŘESNÝ

Být migrantem bez oprávnění k pobytu ve většině zemí není považováno za zločin. Vzhledem k tomu, že se nejedná o trestný čin proti osobě, majetku či národní bezpečnosti, spadá tento přestupek do působnosti správního práva. Nicméně, dokonce i v zemích, kde porušování cizinecké legislativy je považováno za trestný čin, spácháním takového trestného činu se z vás nestává “nelegální” (zákonem neuznávaná) osoba.

JE ZAVÁDĚJÍCÍ

Většina migrantů bez oprávnění k pobytu přišla v Evropě o svůj status v důsledku vykořisťování, dezinformací či administrativních průtahů, nikoliv však kvůli tomu, že by porušili zákon. Děti jsou také chybně označovány za “nelegální” jen kvůli tomu, že se narodí nebo nacházejí spolu se svými rodiči v této neregulérní situaci.

NENUTÍ K PLNĚNÍ MEZINÁRODNÍCH PRÁVNÍCH POVINNOSTÍ

Státy mezinárodně uznaly svoji povinnost vůči všem osobám nacházejícím se v jejich jurisdikci. Všichni požívají lidských práv bez ohledu na to, jaké je jejich migrační právní postavení. Přesně tyto normy byly vytvořeny v reakci na porušování lidských práv, na zvěrstva a zločiny proti lidskosti, aby zabránily státům definovat jakoukoliv lidskou bytost jako něco méně než legální (zákonem uznávanou) osobu.

VEDE K PORUŠOVÁNÍ ZÁSADY SPRÁVEDLIVÉHO ŘÍZENÍ

Definovat jednotlivce nebo skupinu jako “nelegální” a takto s nimi jednat vede k porušení jejich práva na uznání jako osoby a jako držitele práva před zákonem. Spravedlivé řízení zaručuje uplatňování základních lidských práv, přesto jsou migrantům v imigračních řízeních stále více upírána jejich veškerá zákonná práva. A naopak, trestní sankce jako zadržování v detenčních centrech čím dál tím častěji přispívají k porušování práv migrantů. Tato správní řízení postrádají nezbytné procesní pojistky a ochranná opatření.

NEPŘESNĚ OZNAČUJE OSOBY, KTERÉ PŘIJÍZDĚJÍ NA HRANICE

V souladu s mezinárodním právem má každý právo opustit jakoukoliv zemi, včetně té své. Všichni, kdo přijíždějí na hranice, požívají vrozených lidských práv, která musí být ochráněna. Označit všechny migranty, kteří se snaží dostat do Evropy pomocí neoficiálních cest jako “nelegální” (zákonem neuznávané) je nepřesné a vystavuje je předpojatému zacházení.

PROTOŽE POŠKOZUJE

JE ODLIDŠŤUJÍCÍ

Nazvat migranty “nelegálními” je popřením jejich vrozené důstojnosti a lidských práv. Označit existenci migranta za nezákonnou, popírá jejich postavení pracovníků, žen, mužů, dětí, rodin a seniorů. Když jsou odlidšťující pojmy přijaty za normu, lidé se stávají terčem opovržení a je ohroženo dokonce i jejich právo na život.

VEDE KE KRIMINALIZACI

Slovo “nelegální” vyobrazuje migranty jako nečestné zločince nehodné uznání, kteří jsou hrozbou pro veřejný pořádek. To normalizuje používání trestních a represivních opatření a postupů k potrestání a odstrašení neregulérních migrantů. Tím se nad migranty posiluje kontrola a začínají se systematicky používat detenční zařízení. Nasazování železek a používání dalších prostředků omezujících svobodu se stává v imigračních řízeních normou.

BRÁNÍ OTEVŘENÉ DISKUZI

Tím, že kriminalizujeme neregulérní migranty, aniž bychom řešili zákony a politiky, které vytvářejí neregulérní situace, bráníme věcné, slušné a zasvěcené debatě o migraci.

OHROŽUJE SOLIDARITU A PŘINÁŠÍ LIDSKÉ OBĚTI

Pokud vstup a pobyt migrantů označíme za “ilegální”, automaticky tím tak kriminalizujeme kohokoliv, kdo by jim chtěl pomoci. Dokonce záchrana migrantů na moři nebo poskytnutí jim oblečení a přístřeší může skončit trestním stíháním. Zákaz solidarity vůči migrantům bez oprávnění k pobytu zvyšuje riziko většího utrpení a ztrát na životech.

PODKOPÁVÁ SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOST

Používání termínu “ilegální” vyvolává podezření a nedůvěru vůči těm, kteří jen vypadají “cize” nebo odlišně, často na základě jejich rasy, etnického původu nebo náboženství. Zvyšuje se tím rozpolcení společnosti, zavdává to důvod k vytváření rasové profilace, narůstání xenofobie a zločinů z nenávisti.

PROTOŽE JDE PROTI EVROPSKÝM HODNOTÁM

JE DISKRIMINUJÍCÍ

“Ilegální” (zákonem neuznaný) je negativní termín. Nikdy se nepoužívá vůči občanům. Pokud jej používáme pouze vůči migrantům, je diskriminující a urážlivý.

JE REPRESIVNÍ

Termín “ilegální” se používal k popisu znevýhodněných skupin v různých dobách v průběhu historie. Pro quakery a jezuity, kteří cestovali do Nové Anglie v 17. století; pro židovské migranty utíkající před holokaustem; pro osoby a činy porušující segregační zákony v Jižní Africe (1948-1994) a ve Spojených státech (1976-1965) – tito všichni byli považováni za “ilegální”. Tento termín se jen zřídka používá při popisu dlouho usazených a privilegovaných skupin osob.

JE PŘEKONANÝ

Slovo “ilegální” není nadále přijatelné pro označení těch, kteří nemají náležité dokumenty, a neodráží hodnoty dnešní Evropy. Předpojatá slovní označení pro ženy, osoby tmavé pleti, lidi s postižením a příslušníky LGBTI byla kdysi součástí každodenního jazyka. Byly proti nim ale vznášeny námitky, jejich význam byl zpochybňován, až se staly normou zdvořilé a neutrální termíny. Jazyk se neustále vyvíjí. Boj o správnou terminologii je bojem o důstojnost, lidskost a úctu.